

Джек Лондон

Историята на Джийс Ък

Има жертви и жертви. Но същината на жертвата винаги е била една и съща. Парадоксът е в това, че хората жертвуват най-скъпото нещо в света за друго, още по-скъпо. Никога не е било другояче. Така е било, когато Авел е принесъл в жертва първородените овци от своето стадо и тяхната мазнина. Първородените от неговото стадо и тяхната мазнина били най-скъпите му неща в света, но при все това той се разделил с тях, за да бъде в добри отношения с бога. Така е било и с Аврам, когато решил да постави на жертвеника собствения си син Исак. Исак му бил много скъп, но бог по непонятни причини му бил още по-скъп. Може би Аврам се е страхувал от бога. Дали е било истина или не, но оттогава насам милиарди хора решили, че Аврам е обичал бога и е искал да му служи. – След като се е решило, че любовта е служене и че да се жертвуваш, значи да служиш, тогава следва, че Джийс Ък, обикновената тъмнокожа девойка, е обичала с безгранична любов. Тя не знаеше нищо по история и умееше да разчита само природните явления и следите на дивеча; така че никога не беше чувала за Авел и за Аврам, нито пък беше срещала добрите сестри на Светия кръст, затова никой не ѝ бе разказвал историята на моавитянката Рут, която се отказала от своя бог заради някаква непозната жена от чужда страна. Джийс Ък познаваше само един вид жертва – тази, която се прави под заплахата на всесилната тояга, така както принуждават кучето да се откаже от откраднатата кост. И все пак, когато дойде времето, тя доказа, че е достойна да се издигне до царствената висота на белоликата раса и да принесе своята жертва по царствен начин.

Това е историята на Джийс Ък, а също така и на Нийл Бонър и Кити Бонър, и на две от децата на Нийл Бонър.

Вярно е, че кожата на Джийс Ък беше тъмна, но въпреки това тя не бе нито индианка, нито ескимоска, нито инуитка. Ако според устни предания се върнем назад, ще се натъкнем на някой си Сколкс, индианец тойат от Юкон, който в младите си години е пътувал надолу към Великата делта, където живеели инуитите и където се срещнал с една жена на име Олили. Нейната майка била ескимоска, а баща ѝ ияуит. На Сколкс и Олили се родила дъщеря Хали, наполовина, индианка тойатка, една четвърт инуитка, а другата четвърт ескимоска. Хали е бабата на Джийс Ък.

Хали обаче, в чиито жили се смесила кръвта на три племена, не страдала от абсолютно никакви предрасъждания срещу по-нататъшно смесение и се съчетала с един русин, търговец на кожи, наречен Шпак, известен още и като Дебелия. Шпак е наречен тук русин по липса на по-

точен термин, защото неговият баща бил руски каторжник, който избягал от живачните мини в Северен Сибир, там срещнал имба, жена от племето Елен, която станала майка на Шпак, дядото на Джийс Ък.

Но ако Шпак не е бил откраднат още като дете от Хората на морето, които влачели своето мизерно съществуване по брега на Ледовития океан, той нямаше да стане дядо на Джийс Ък и тогава тази история нямаше да съществува. Но след като бил отвлечен от Хората на морето, той избягал от тях и се отправил към Камчатка, а оттам с един норвежки китоловен кораб се добрал до Балтийско море. Наскоро след това Шпак се озовал в Петербург, но не минали и няколко години и той се отправил на изток по същия тежък път, който неговият баща около половин столетие преди това преминал със страшни мъки. Само че Шпак бил свободен човек, служител в голямата Руска компания за кожи. Изпълнявайки своите служебни задължения, той се придвижвал все по на изток и по на изток, докато прекосил Берингово море и се озовал в руска Америка, където отседнал, край Великата делта на Юкон, станал мъж на Хали, бабата на Джийс Ък. От този съюз се родило момиченцето Тюксен.

По нареждане на Компанията Шпак се отправил към поста Нулато, като изминал с кану няколко стотин мили нагоре по течението на Юкон. Той взел със себе си Хали и бебето Тюксен. Това станало през 1850 година, а в 1850 година индианците от поречието нападнали поста Нулато и го заличили от лицето на земята. Така завършили живота си Шпак и Хали. През тази ужасна нощ Тюксен изчезнала. И

до ден днешен тойатите твърдят, че нямат пръст в тази работа. Даже и така да е, факт е, че малката Дюксен израснала сред тях.

Тюксен се омъжила едно след друго за двама братя

– тойати, но и от двамата останала бездетна. Поради това жените клатели глави и се чудели къде се намирал трети който, който да се осмели да се ожени за бездетната вдовица. По същото време на стотици мили нагоре, във Форт Юкон, живеел един мъж на име дайк О'Бриен. Форт Юкон принадлежал на Дружеството на Хъдсъновия залив, а Спаик бил един от неговите служители. Той бил добър служител, но дошъл до извода, че службата е лоша, с течение на времето свикнал с тази мисъл и накрая дезертирал. Трябвало да пътува цяла година, ако е искал по веригата на постовете да достигне до Йоркската агенция на Хъдсъновия залив. Освен това повечето принадлежали на Дружеството и той знаел, че по този път няма да успее да се изплъзне от неговите лапи. Не останал друг изход, освен да се спусне Надолу по Юкон. Наистина дотогава нито един бял човек не знаел дали Юкон се влива в Ледовития океан

или в Берингово море, но Спайк О'Бриен бил келт и рискът за него винаги представлявал голямо Изкушение.

Няколко седмици след това, доста изнемощял, прегладнял и полу-мъртъв от речна треска, той връзал носа на своето кану в землистия бряг на поселището на тойатите и веднага изгубил съзнание. Докато възстановявал силите си през следващите Седмици, той видял Тюксен и я харесал. Подобно на бащата на Шпак, който живял до дълбока старост в сибирското племе Елен, Спайк О'Бриен също щял да дочака старините си и да остави кости при тойатите. Но жаждата за приключения, обхванала сърцето му, го принудила да се впусне отново на път. Както изминал пътя от Йоркското агентство до Форт Юкон, така можел пръв да пропътува и от Юкон до морето и да завоюва славата на първия човек, минал Северозападния проход по суша. И така, той се спуснал надолу по реката и спечелил славата, но останал неизвестен и невъзпят. По-късно

е станал собственик на общежитие за моряци в Сан Франциско и се прочул като най-забележителния лъжец, загдето разказвал безспорни истини. А бездетната Тюксен родила дете. И това дете беше Джийс ц Ък. Нейното родословие бе проследено толкова далеч, за да се докаже, че тя не беше индианка, нито ескимоска, нито инуитка, нито каквато и да било, а също така да се покаже какви скитнически поколения сме ние, всички до един, и колко странни са криволиците на зародиша, от който сме създадени.

Въпреки скитническата си кръв и наследените черти от смесичатата на много раси Джийс Ък израсна чудна млада красавица. Красотата ѝ бе може би странна, източните ѝ черти можеха да заблудят всеки етнолог. Тя се отличаваше със стройност и грация. Освен живото въображение у нея нямаше нищо друго келтско. Това може би бе вляло горещата кръв във вените ѝ и бе направило лицето ѝ по-малко мургаво и кожата на тялото по-светла, но това можеше да се дължи и на Шпак Дебелия, който беше наследил цвета на кожата от своя баща славянин. Тя имаше големи, блестящи очи, кръгли и изразителни, което показваше смешението на тъмната и бялата раса. Съзнанието, че във вените ѝ тече кръвта на бял човек, я караше да бъде амбициозна. Иначе във възпитанието и разбиранията си за живота тя беше напълно индианка тойатка.

Една зима, когато беше още съвсем млада, тя среща Нийл Бонър. В живота ѝ той се появи с известна неохота, така както се появи и в Аляска. Всъщност идването му в страната съвсем противоречеше на неговата воля. С баща, който изрязваше купони от акции и отглеждаше

рози, и майка, влюбена в светския живот, Нийл Бонър израсна много буйно. Той не беше порочен по природа, но ако човек е с пълен стомах и не върши никаква работа на този свят, той трябва някак си да изразходва своята енергия, а Нийл Бонър беше точно такъв. Той прахосваше енергията си така разточително, че когато настъпи неизбежната катастрофа, неговият баща Нийл Бонър старши се откъсна уплашен от своите рози и погледна сина си с изумени очи. След това забърза към един свой стар приятел със същите влечения като неговите, с когото имаше навик да се съветва за купоните и розите, и двамата решиха

участта на младия Нийл Бонър. Той трябваше да замине и с изпитания да изкупи своите безобидни лудории, за да може да се издигне до тяхното превъзходно социално положение.

Когато това се реши, младият Нийл Бонър малко се поразкая, доста се позасрами, а останалото се нареди лесно. Старите приятели бяха солидни акционери в Компанията на тихоокеанското крайбрежие. Компанията притежаваше флотилии от речни и океански параходи и въртеше търговия не само из регата, но и върху стотина хиляди квадратни мили от земята, която върху картите на географите обикновено се обозначава с бели петна. Така Компанията на тихоокеанското крайбрежие изпрати младия Нийл Ц'Бонър на север, там, където са разположени белите петна, да изпълнява нейните нареждания и да стане достоен син на своя баща. „Пет години примитивен живот, близо до природата и далеч от изкушенията, ще направят от него истински мъж.“ Така каза старият Нийл Бонър и се върна отново при своите рози. Младият Нийл стисна зъби, вирна брадичка и запретна ръкави. Като низш чиновник той вършеше работата си добре и спечели похвалите на началниците си. Не че в работата намираще някакво удоволствие, но тя единствено го предпазваше от полудяване.

Първата година му се искаше да умре. Втората година започна да проклина господ. През третата ту му се искаше да умре, ту проклинаше господ и в този безпорядък от мисли се спречка с един влиятелен човек. От спора излезе победител той, но влиятелният човек имаше право на последна дума и тази дума изпрати Нийл Бонър на заточение, в сравнение с което старото място му се струваше като рай. Но той замина без хленчене, защото Северът успя да направи от него мъж.

Тук-там по белите петна на картата има малки кръгчета, прилични на буквата „о“, а от едната или от другата им страна – названия като Форт ХамиЯНън, Пост Янана, Двадесета миля, и това кара човек

да си мисли, че тези бели пространства са богато Осеяни с градове

и села. Това впечатление е съвсем погрешно. Двадесета миля, която е досущ като всички останали постове, представлява една дървена постройка с размери на обикновена бакалница, отгоре

д със стаи. В задния двор има склад, издигнат на високи подпори, а също и няколко пристройки. Задният двор не е ограден и се простира до самия хоризонт, даже и зад него. Наоколо не се виждат никакви други постройки, въпреки че тойатите понякога разполагат зимния си стан на една-две мили надолу по Юкон. ЕТО такава е Двадесета миля, едно от многобройните пипала на Компанията на тихоокеанското крайбрежие. Тук агентът на Компанията и един помощник разменят с индианците стоки срещу кожи и въртят със скитащите златотърсачи нередна търговия със златен прах. Тук агентът и неговият помощник мечтаят цяла зима за пролетта, а когато тя настъпи, спят на покрива и проклинат всичко на света, докато Юкон мие долния етаж на помещението. Точно тук на четвъртата година от своето пребиваване в страната пристигна Нийл Бонър, за да се заеме с работите на Компанията.

Той не отне мястото на никого, защото агентът, който заемаше длъжността преди него, се беше простил сам с живота си „поради суровостта на мястото“, както му съобщи помощникът, макар че тойатите говореха друго вечер край огньовете си. Помощникът имаше тесни рамене, хлътнали гърди, мъртвешки бледо лице и мършави страни, които рядката му черна брада не можеше да скрие. Той кашляше много, като че белите му дробове бяха разядени от туберкулоза, а в очите му светеше налудничавият и трескав блясък, присъщ на туберкулозните в последния стадий на болеста. Той се казваше Пентли, Ей-мът Пентли, и Бонър не го обичаше, въпреки че изпитваше съжаление към това самотно и отчаяно създание. Те не се разбираха, а разбирателството беше нужно най-вече на тях двамата, за да посрещнат студа, безмълвието и мрака на дългата зима.

Накрая Бонър дойде до заключението, че Еймъс не е съвсем нормален, остави го на спокойствие и се нагърби сам с цялата работа освен с готвенето. Но даже и тогава Еймъс не преставаше да го стрелка със зловни погледи и да проявява нескритата си омраза към него. Това беше твърде тежко за Бонър, защото усмихнатото лице на себеподобния, бодрата дума, съчувствието на приятеля, с когото делиш несгодите, тук струваха много. Зимата беше едва на прага, когато Бонър започна да разбира, че с такъв

Помощник предишният агент е имал достатъчно причини да посегне на живота си.

На Двадесета миля беше самотно. Мрачна пустош се ширеше от всички страни. Снегът, или по-скоро скрежът, разпростря своята мантия върху земята и Всичко потъна в гробно мълчание. Дни наред беше ясно и студено и термометърът показваше постоянно четиридесет-петдесет градуса под нулата. След това настъпи промяна. Малкото влага, която се бе изпарила в атмосферата, се превърна в тъмносиви, безформени облаци. Стана топло, термометърът се покачи до двадесет градуса под нулата и влагата от небето почна да пада на малки замръзнали зрънца,

които хрускаха под краката като захар или сух пясък. След това времето отново се проясни и застудя, докато се насъбра достатъчно влага, която закри земята от студа. Това беше всичко. Нищо друго не се случваше. Не вилнееха бури, реката не се разливаше, не се чуваше трясък на разцепващи се дървета, нищо освен ритмичното падане на суграшищата, образувана от насъбралата се в атмосферата влага. Може би най-значителното събитие, което стана през отегчителните седмици, беше покачването на температурата до неотбелязана дотогава височина – петнадесет градуса под нулата. След това, като че за отмъщение, мразът отново скова земята, живакът замръзна и спиртният термометър две седмици наред показваше малко повече от седемдесет градуса под нулата, докато най-сетне се пръсна. Сега вече студът не можеше да се измерва. Друго събитие, монотонно със своята последователност, беше непрестанното уголемяване на нощите, докато накрая денят се превърна в един кратък проблисък на светлина, разкъсваща за миг мрака.

Нийл Бонър обичаше да общува с хората. Предишното му поведение, което сега изкупваше, се дължеше на неговата изключителна общителност. И тук на четвъртата година от своето заточение той попадна в обществото – каква подигравка – на един; мрачен и мълчалив човек, в чиито помътнели очи се таеше безпричинна, но дълбока ненавист. И Бонър, за когото сладката приказка и приятелството бяха необходими като въздуха, водеше призрачно съществуване, изпълнено с мъчителни спомени за миналото. През деня устните му бяха стиснати, а

д лицето мрачно, но през нощта той чупеше пръсти, мятеше се в леглото и плачеше на глас като малко дете. Често си спомняше за един влиятелен мъж и го проклинаше през дългите часове на нощта. Той проклинаше и бога. Но бог го разбираше. Бог не осъждаше слабите смъртни, които богохулстваха в

Аляска. И тук, на Двадесета миля, се появи Джийс Ък, за да купи брашно и бекон, мъниста и яркочервен плат за бродерия. Но освен това, съвсем несъзнателно, тя се появи на Двадесета миля, за да направи

самотния мъж още по-самотен и да го накара да протяга насън ръце във въздуха, защото Нийл Бонър беше мъж. Когато тя се появи за първи път в магазина, той я гледа дълго, както прежаднял човек гледа водата в потока. А тя, в чиито вени течеше кръвта на Спайк О'Бриен, отвърна смело на погледа и му се усмихна право в лицето, не така, както трябва да се усмихват тъмнокожите на царстващата раса, а така, както жена се усмихва на мъж. Останалото беше неизбежно, само че той не го разбираше и се съпротивяваше на своя стремеж толкова силно и страстно, колкото Джийс Ък го привличаше към себе си. А тя? Тя беше Джийс Ък, истинска индианка от племето на тойатите.

Джийс Ък често идваше да прави покупки на поста и често сядаше край голямата печка и бърбеше на развален английски с Нийл Бонър. Той започна да очаква нейните посещения, а в дните, когато тя не идваше, се измъчваше и не можеше да си намери място. Понякога преставаше да мисли и я посрещаше студено, със сдържаност, която я смущаваше и наскърбяваше, въпреки че не бе искрена – Джийс Ък бе убедена в това. Но по-често той не се решаваше да се замисля и тогава всичко вървеше добре и наоколо се разнасяше глъч и смях. А Еймъс Пентли, задушвайки се като риба на сухо, разтърсван от глуха кашлица, която идеше като че изпод земята, гледаше всичко това и се хилеше. На Еймъс, който обичаше живота, не беше съдено да му се радва и душата му се терзаеше, че другите могат да живеят. Той мразеше Бонър, който беше така жизнен и в чиито очи бликваше радост при вида на Джийс Ък. А що се отнася до Еймъс, самата мисъл за момичето беше достатъчна, за да му причини кръвоизлив.

За Джийс Ък, която имаше прост ум, мислеше примитивно и не беше навикнала да преценява живота откъм неговата коварна страна, Еймъс беше като отворена книга. Тя предупреждаваше Бонър ясно и прямо, без излишни думи, но навикнал на сложността на цивилизования живот, той не можеше да си изясни положението и само се смееше над нейния ясно изразен страх. Той смяташе Еймъс за окаян

злочастник, който се влачи отчаяно към гроба. След многото страдания за Бонър беше лесно да прощава великodusно.

Но една ужасно студена сутрин той стана от масата и влезе в магазина. Джийс Ък, поруменяла от ходенето, го чакаше да купи чувал брашно. Няколко минути по-късно той излезе навън и започна да привързва чувала върху шейната ѝ. Когато се наведе, почувствува, че му се схваща вратът и че го обзема някакво предчувствие за приближаваща

опасност. Като направи последния клуп и се опита да се изправи, силни спазми обхванаха тялото му и той падна на снега. Нийл лежеше възбуден и треперещ, с отметната назад глава, с прострени ръце и крака, с извит гръб, със свити и изкривени устни, като че разкъсваха тялото му на парчета. Без да издаде звук, Джийс Ък коленичи до него в снега, но той я

сграбчи за китките и докато траяха конвулсиите, тя не успя да направи нищо. След малко припадъкът премина, обхвана го силна отпадналост, по челото му избиха капки пот, устните му се покриха с пяна.

– Бързо! – промълви той със странен, дрезгав глас. Бързо! Вътре!

Той започна да лази по снега, но тя го привдигна и подпрян на силното ѝ рамо, успя да се придвижи по-бързо. Когато влезе в магазина, конвулсиите започнаха отново, тя не успя да удържи тялото му и той се търколи на пода, обзет от страшни гърчове. Еймъс Пентлн влезе и започна да следи всичко с интерес.

– О, Еймъс! – извика тя, ужасена от мрачно предчувствие и безпомощност. – Той умира, ти как мислиш? Но Еймъс сви рамене и продължи да наблюдава. Тялото на Бонър се успокои, напрегнатите мускули се отпуснаха, на лицето му се появи израз на облекчение.

– Бързо! – процеди той през зъби, а устните му се изкривиха от приближаващите се нови конвулсии и от усилието да ги преодолее. – Бързо, Джийс Ък! Лекарството! Не се бой! Изтегли ме!

Джийс Ък знаеше, че аптечката с лекарствата се намира на дъното на стаята, над печката; тя хвана Бонър за краката и повлече нататък тръпнешното му тяло. Когато припадъкът премина, той започна отпаднало да преглежда съдържанието на аптечката. Нийл бе виждал да умират кучета със симптоми, подобни на неговите, и знаеше какво трябва да се направи. Той извади едно флаконче с хлорхидрат, но безжизнените му пръсти не бяха в състояние да извадят запушалката. Това направи вместо него Джийс Ък, а той изпадна в нова конвулсия. Когато дойде на себе си, Нийл намери флакона отворен, погледна в големите черни очи на жената и прочете в тях онова, което мъжете прочитат винаги в очите на жената приятел. Като взе пълна доза от лекарството, той се отпусна назад, докато премине и следващият припадък. След това се надигна несигурно на лакът.

– Слушай, Джийс Ък – каза много бавно той, сякаш съзнаваше, че трябва да се бърза, и все пак се боеше от това. – Прави каквото ти казвам! Стой до мен, но не ме пипай! Трябва да бъда в покой, но ти не си отивай,

Нийл Бонър стисна челюсти, лицето му започна да потръпва и да се криви от настъпващите болки, но той преглъщаше и се мъчеше да ги превъзмогне.

– Не си отивай! Не оставяй и Еймъс да излиза! Разбери! Еймъс трябва да остане тук.

Тя кимна с глава. Конвулсиите следваха една след друга и постепенно ставаха все по-слаби. Джийс Ък стоеше наведена над него, но помнеше наставленията му и не смееше да го докосне. По едно време Еймъс стана неспокоен; и като че искаше да отиде към кухнята, но пронизващият блясък в очите ѝ го спря и след това само тежкото дишане и глухата му кашлица Напомняха за неговото присъствие.

Бонър спеше. Проблясъкът на светлината на краткия ден угасна. Следен от погледа на младата жена, Еймъс запали газените лампи. Вечерта настъпи. Къс

небе, което се виждаше през северния прозорец, пламна от блясъка на северното сияние, след това играта на огнените мечове се смени с тъмнина. Малко след това Нийл Бонър се събуди. Той първо се обърна да види дали Еймъс все още е в стаята, след това се усмихна на Джийс Ък и се надигна. Всички мускули на тялото му бяха схванати и го боляха. Усмихна се унило, като се опипваше, сякаш да установи размера на опустошението. След това лицето му придоби сурово и делово изражение.

– Джийс Ък – каза той, – вземи една свещ! Иди в кухнята! На масата ще намериш сухари, боб и бекон, а на печката съд с кафе. Донеси всичко тук на дезгяха! Донеси също чаши, вода и уиски, което ще Изнамериш на най-горната полица на шкафа. Не забравяй уискито!

Той изпи чаша чисто уиски и започна да разглежда внимателно съдържанието на аптекката, като от време на време с някаква определена цел изваждаше

настрани някои от шишенцата. След това малко примитивно се зае да прави химически анализ на храната. В колежа беше правил опити в химическата лаборатория и имаше достатъчен опит, за да може сега

с тия оскъдни химикали да постигне някакъв резултат. Симптомите на тетенус, с които се характеризираше неговият припадък, опростяваха задачата и той се зае със своя опит. Изследването на кафето не даде резултат, нито на боба. Особено внимателно изследва сухара. Еймъс не разбираше нищо от химия и наблюдаваше всичко с голям интерес. Джийс Ък имаше безкрайна вяра в мъдростта на белия човек и особено в мъдростта на Нийл Бонър, но съзнаваше, че не разбира нищо, затова

вместо в ръцете беше впила поглед в лицето му.

Той използва последователно всички възможности, докато достигна до последния опит. За епруветка използваше малко флаконче. Вдигна го срещу светлината и забеляза как в разтвора се утайва някаква сол. Не каза нищо, но видя това, което очакваше. Джийс Ък, с втреничени в лицето му очи, също откри нещо, което я накара да се хвърли като тигрица върху Еймъс; тя го сграбчи и с учудваща гъвкавост и сила преви назад тялото му върху коляното си. Вдигнатият ѝ нож блесна на светлината на лампата. Еймъс издаваше хрипливи звуци, но преди острието на ножа да се бе спуснало надолу, Бонър се намеси.

– Джийс Ък, ти си добро момиче. Това не е нужно. Остави го!

Тя го пусна покорно, въпреки че на лицето ѝ се изписа недоволство. Тялото на Еймъс падна на пода. Бонър го побутна с обувия си в мокавина крак.

– Станете, Еймъс! – заповяда му той. – Приберете веднага нещата си и напуснете още тази вечер.

– Да не искате да кажете, че... – промърмори яростно Еймъс.

– Искам да кажа, че вие се опитахте да ме убиете – продължи Нийл със студен и равен глас. – Искам да кажа, че вие сте убили Бърдсол, макар всички в Компанията да вярват, че се е самоубил. Мен се опитахте да отровите със стрихинин. Господ, знае с какво сте довършили него. Аз не мога да ви обеса. Вие и без това сте с единия крак в гроба. На Двадесета миля няма място за двама ни, затова вие трябва да напуснете. До Светия кръст има двеста мили. Ако разпределите правилно силите си, ще се доберете дотам. Ще ви дам храна, шейна и три кучета. Ще бъдете на сигурно място, все едно че сте в затвор, защото от страната не можете да се измъкнете. Давам ви една възможност. Вие сте пред прага на смъртта. Добре. До пролетта няма да съобщавам

нищо в Компанията. Единственото, което ви остава дотогава, е да умрете. А сега махайте се отук!

– Ти си легни – настояваше Джийс Ък, когато Еймъс потъна в нощта по посока на Светия кръст. – Ти още болен, Нийл.

– А ти си едно добро момиче, Джийс Ък – отвърна той. – Дай да ти стисна ръката. Но сега ти трябва да си отидеш в къщи.

– Ти не ме харесваш – каза тя непринудено. Той се усмихна, помогна ѝ да облече шубата си и я изпрати до вратата.

– Твърде много ми харесваш, Джийс Ък – отвърна той меко. – Твърде много!

След това плащат на арктическата нощ обви още по-плътено земята.

Нийл Бонър разбра, че не беше оценил правилно дори мрачното лице на жестокия и обречен на смърт Еймъс. На Двадесета миля стана ужасно самотно. „За бога, Прентис, изпрати ми някакъв човек“ – писа той на агента на Компанията във Форт Хамилтън, който отстояше на триста мили разстояние нагоре по реката. След шест седмици разносвачът индианец донесе отговор. „Тук е същински ад. Премръзнаха и двата ми крака. И аз се нуждая от човек. Прентис“

На всичко отгоре повечето от тоиатите се намираха във вътрешността на страната по следите на стадо карибу и Джийс Ък бе с тях. Когато я нямаше, сякаш му ставаше по-скъпа и си я представяше в своето въображение ту в стана, ту по снежната пъртина. Страшно е да си сам! Често, гологлав и обезумял, той излизаше от притихналия магазин и замахваше с юмрук към светлинката на юг, която означаваше деня. В тихи, студени нощи той ставаше от леглото си, препъвайки се в студения мрак, крещеше срещу тишината с все сила, като че тя беше някакво осезаемо, живо същество, което можеше да се събуди, к или пък викаше на заспалите кучета, докато те почваха да вият. Той пусна едно рошаво куче вътре в поста, като си представяше, че това е новият му помощник, изпратен от Прентис. Опита се да научи кучето да спи нощно време с одеяла, да седи на масата и да се храни като човек, но животното, истински опитомен вълк, се противеше, ръмжеше, криеше се, из тъмните ъгли, ухапа го по крака и накрая Нийл го наби и го изгони.

След това Нийл Бонър беше обзет от манията да одушевява всичко. Заобикалящите го сили се превърнаха в живи същества и се преселиха да живеят с него. Той отново издигна първобитния пантеон, жертвеник на слънцето и гореше в него лой за свещи и мас от бекон, а в неоградения двор, близо до склада с високите подпори, направи снежен дявол, на когото се кривеше и подиграваше, когато живакът на термометъра спадеше. Всичко това беше, разбира се, игра. Той си казваше, че всичко това е На шега, и си го повтаряше отново и отново, за да се увери, като не знаеше, че безумието често се изразява в преструвки и игри.

Един ден, по средата на зимата, на Двадесета

миля дойде йезуитският мисионер отец Шампро. Бонър се хвърли върху него, завлече го в магазина, прегърна го и така се разплака, че и самият мисионер зариде от съчувствие към него. След това Бонър се развесели лудо, пригответи богат обяд, като се кълнеше, че няма да пусне госта да си отиде. Но отец Шампро бързаше за Солената вода по неотложна работа на своя орден и потегли на другата сутрин със заплахата, че кръвта на Бонър ще тежи на д неговата съвест.

И заплахата щеше да се осъществи, ако тойатите след дългото ловуване не бяха се завърнали в зимния си стан. Те донесоха много кожи и на Двадесета миля закипя оживена търговия. Джийс Ък дойде да купи мъниста, яркочервени платове и разни други неща и Бонър започна постепенно да идва на себе си. Цяла седмица той се бори с увлечението си към нея. Една вечер, когато тя се нахрани да си отива, дойде развръзката. Тя помнеше, че я бяха отблъснали, но в себе си носеше гордостта на Спайк О'Бриен, гордост, която го беше подтикнала да открие сухоземния Северозападен проход.

– Аз си отивам – каза тя. – Лека нощ, Нийл. Той се приближи зад нея.

– Не, остани, моля те – каза Бонър.

И когато Джийс Ък обърна към него озареното си от внезапното щастие лице, той се наведе напред и бавно и тържествено, като че извършваше свещенодействие, я целуна по устните. Тойатите никога не бяха я учили какво означава целувката по устните, но тя разбра и беше щастлива.

С идването на Джийс Ък всичко изведнъж се промени. Тя беше царствена в своето щастие, извор на непрестанно блаженство. Простотата на нейния начин на мислене, съчетан с наивното ѝ кокетство, удивляваха и възхищаваха преситения от цивилизацията мъж, който се беше снижил до нейното равнище. Тя не само бе утеха за самотността му, но нейната естественост освежаваше изтощената му душа. Като че след дълго странствуване той се бе върнал да склони глава в скута на майката природа. Накратко, в Джийс Ък той откри младостта на света – младостта, силата и радостта.

И като че да запълни и последната празнина в живота му и да попечи да не си омръзнат с Джийс Ък, на Двадесета миля пристигна Сонди Макферсън, необикновено общителен човек, който винаги си подсвиркуваше по пъртината или запяваше край огъня в стана. Един йезуитски свещеник се натъкнал на неговия стан на неколкостотин мили нагоре по Юкон точно навреме, за да прочете молитва над

тялото на другаря му. На тръгване свещеникът казал: – Брате мой, тук ще се чувствуваш самотен. Сонди кимнал унило с глава. – На Двадесета миля – добавил свещеникът – има друг самотник. Вие се нуждаете един от друг, сине мой.

Ето как Сенди стана желаният трети човек на форта, брат на мъжа и жената, които го обитаваха. Той водеше Бонър на лов за елени и го учеше да поставя капани за вълци; в замяна на това Бонър извади на бял

свят един смачкан и овехтял том и го Запозна дотолкова с Шекспир, че Сенди започна да декламира ямбически пентаметри на кучетата си, догато се бунтуваха. През дългите вечерни часове Те играеха крибидж¹, говореха и спореха за вселената, докато Джийс Ък се поклащаше важно на люлеещия се стол и кърпеше чорапите и мокасините им. Пролетта настъпи. Слънцето блесна откъм юг.

Земята смени сивата си одежда с премяната на кокотка. Всичко се къпеше в светлина, живот кипеше навсякъде. Дните се проточиха дълги, а нощите се смаляваха, докато съвсем изчезнаха. Реката разкри гръдта си и пухтенето на параходите прокуди пустотата. Стана шумно и многолюдно, идваха нови хора, чуваха се новини. На Двадесета миля пристигна помощник и Сенди Макферсън замина да изследва долината на река Койкук с група златотърсачи. Нийл Бонър получи вестници, списания и писма. к Джийс Ък наблюдаваше обезпокоена, защото знаеше, че Нийл разговаря със своите роднини отвъд океана.

Нийл посрещна без особено вълнение смъртта на баща си. Той получи писмо, изпълнено с нежни извинителни слова, продиктувано от баща му в предсмъртния час. Компанията му пращаше официални писма, в които предлагаше учтиво да предаде поста на своя помощник и му разрешаваше да напусне работа, когато пожелае. Дълъг документ, изготвен от адвокатите, го уведомяваше за безконечния списък на акции и облигации, недвижимо имущество, наеми и други богатства, които ставаха негова собственост съгласно волята на баща му. Изящен лист за писмо

—
1 Вид игра на карти. Б. пр.

с печат и монограм умоляваше скъпия Нийл да се завърне при своята неутешима и любеща майка.

Нийл Бонър взе незабавно решение и когато „Юконската красавица“ изпухтя до брега на път за Берингово море, той замина – замина с древната лъжа за скорошно завръщане, която в неговите уста прозвуча убедително и бодро.

– Аз ще се върна, скъпа Джийс Ък, преди да падне първият сняг – обеща той между прощалните целувки на мостика.

Нийл Бонър не само обеща, но подобно на болшинството мъже при подобни обстоятелства вярваше на своето обещание. Той нареди на Джон Томпсън – новия агент, да открие неограничен кредит на неговата съпруга Джийс Ък. Като се огледа за последен път от палубата на

„Юконската красавица“, Нийл Бонър видя около дузина работници да изправят греди, с които щяха да построят най-удобния дом по протежение на хиляда мили от брега на реката – дома на Джийс Ък, който щеше да стане и негов преди падането на първия сняг. Той напълно искрено мислеше да се завърне. Джийс Ък му беше скъпа, а освен това на Севера предстоеше златно бъдеще. Възнамеряваше да заложи парите, завещани от баща му, на това бъдеще. Примамваше го честолюбива мечта. Той щеше да се завърне и със своя четиригодишен опит и приятелското сътрудничество на Компанията щеше да стане Родее за Аляска. Ще се завърне колкото се може по-скоро, веднага след като оправи работите на баща си, когото никога не опозна, и след като утеши майка си, която беше вече забравил.

Завръщането на Нийл Бонър от Севера вдигна голям шум. Запалиха се огньовете, закъкриха казани с месо, Нийл Бонър вкуси от всичко и много му хареса. Той се завърна не само обгорял от слънцето и вятъра, но съвсем променен човек – прозорлив, сдържан и сериозен. Приятелите му останаха изумени, когато отказа да участва в предишните забавления, а старият приятел на баща му потриваше доволно ръце и оттогава стана признат авторитет по превъзпитанието на своенравни и лекомислени младежи.

За четири години съзнанието на Нийл Бонър бе възприело малко нови впечатления, но то бе претърпяло промени. Беше, така да се каже, прочистено от всичко дребнаво и повърхностно. Нийл бе прекарал; буйни години в този свят и едва в пущинаците – му се бе отдала възможност да постави в порядък хаоса на своите преживявания. Повърхностните му възгледи се бяха разпилели по вятъра, а на тяхно място бяха възникнали нови върху основата на по-дълбоки и обикновени обобщения. Що се касае до цивилизацията, той бе заминал с известни преценки за нея, а се бе завърнал със съвсем други. Пропит с дъха на земята и нейната необятност, той можа да разбере скритото значение на цивилизацията, да съзнае ясно нейните недостатъци и нейната сила. ъ Новата философия на Бонър беше проста. Честният живот води към добродетелност. Изпълненият дълг е оправдание за живота. Човек трябва да живее честно, да изпълнява своя дълг, за да може да се труди. В труда е спасението. А да се работи и да се добива все повече и повече в живота, означава да се следва природата на нещата и волята на бога.; Нийл беше преди всичко градско чедо. Току-що

К придобитата привързаност към земята и мъжественото тълкуване на човешката природа му бяха дали възможност да опознае по-дълбоко

и да се привърже по-силно към цивилизацията. Ден след ден той чувствуваше хората от града все по-близки, а света по-огромен. Ден след ден Аляска потъваше в забрива и нереалност. След това срещна Кити Шарон – жена от неговата среда, която му подаде ръка и го привлече към себе си така, че той забрави деня, часа и сезона, когато над Юкон започват да прехвъркват първите снежинки.

Джийс Ък се премести в своята голяма дървена къща и прекара в мечти три златни летни месеца. Но след това дойде есента, предвестникът на настъпващата зима. Въздухът стана хладен и рязък, дните студени и къси. Реката влачеше лениво водите си, а по тихите места се образуваше тънка ледена корица. Всичко живо се отправи на юг и върху земята легна тишина. Задухаха първите снежни вихрушки, а последният параход отчаяно пробиваше пътя си през плаващата ледена каша. След това дебел лед скова реката, струпаха се ледени блокове, Юкон издигна нивото си и го изравни с бреговете.

После всичко замря, само проблясъците на кратките дни се губеха в тъмнината на нощта.

Джон Томпсън, новият агент, се подсмиваше, но Джийс Ък мислеше за трудностите по пътя. Нийл Бонър можеше да е премръзнал някъде по пътя, между Чилкутския проход и Сейнт Майкъл, защото последните пътници за годината винаги се натъкнаха на леда, заменяха лодката с шейна и се впускаха в продължение на дълги часове след летящите кучета.

Но никакви кучета не минаха нито нагоре, нито надолу по пъртината на Двдесета миля. Тогава Джон Томпсън със зле прикрита радост каза на Джийс Ък, че Бонър никога няма да се завърне, и съвсем грубо предложи себе си. Джийс Ък се изсмя в лицето му и се прибра в голямата си дървена къща. Точно в разгара на зимата, когато умират всички надежди и животът едвам трепти, Джийс Ък узна, че нейният кредит в магазина се прекратява. Това се дължеше на Томпсън. Той потриваше ръце, ходеше напредназад, приближаваше се до вратата, поглеждаше към къщата на Джийс Ък и чакаше. И продължаваше да чака. Джийс Ък продаде кучетата си на група златотърсачи и започна да заплаща храната, която купуваше. А когато Томпсън отказа да приема и парите й, индианци тойати правеха вместо нея покупки и нощем ги докарваха до къщата й.

През февруари по леда пристигна първата поща и Джон Томпсън прочете в колоната за светски новости на един вестник отпреди пет месеца за сватбата на Нийл Бонър и Кити Шарен. Джийс Ък отвори

вратата, но не разреши на Томпсън да влезе вътре, докато той ѝ съобщаваше новината. Когато ѝ разказа всичко, тя се засмя гордо и не повярва. През март, съвсем сама, тя роди момченце, прекрасна частица нов живот, която я изпълни с удивление. По същото време, една година по-късно, Нийл Бонър седеше на друго легло и се удивляваше на друга частица нов живот, която се беше появила на този свят.

Снегът се стопи, а ледът на Юкон се пропука. Дните се удължиха, а след това започнаха отново да се скъсяват; парите, получени от продажбата на кучетата, се свършиха и Джийс Ък се завърна при хората от своето племе. Оч Иш, един добър ловец, ѝ предложи да убива дивеч и да лови лакерда за нея и бебето, ако тя се омъжи за него. Същото предложение направиха и смелите млади ловци Името, Са йо и Уи Нуч. Но тя предпочете да живее сама, сама да търси дивеч и риба. Джийс Ък шиеше мокасини, кожени шуби и ръкавици – топли, удобни и красиви, украсени с пискюлчета и мъниста. Тя ги продаваше на златотърсачите, които от година на година ставаха все повече и повече в страната. Така Джийс Ък не само припечелваше своята прехрана тази на детето, но и успя да спести пари и един ден „Юконската красавица“ я отнесе надолу по реката.

В Сейнт Майкъл тя прие да мие чинии в кухнята на поста. Служителите на Компанията се чудеха коя е, тази чудна жена с това чудно дете, но не задаваха никакви въпроси, а и тя не разказваше нищо. Точно преди да приключи пътуването по Берингово море годината, тя се отправя на юг на борда на една случайно попаднала в Сейнт Майкъл тюленоловна

шхуна. През тази зима Джийс Ък работи като готвачка в дома на капитан Маркхайм в Аляска, напролет продължи пътя си на юг към Ситка с една голяма гемия, натоварена с уиски. По-късно тя се появи в Метлакатла, недалеч от Сейнт Мери, в южната част на Пенхендл, където работи в консервната фабрика през сезона на лакердата. Когато настъпи есента и сивашите рибари се застыгаха да се прибират в залива Пюджит, тя се качи с други две семейства в едно голямо кедрово кану. Заедно с тях Джийс Ък се промъкна през опасния лабиринт от крайбрежни островчета на Аляска и Канада, докато оставиха зад себе си пролива Хуан де Фука, а след това поведе за ръка своя син по павираните улици на Сиатъл.

Там, на един ветровит тъгъл, Джийс Ък срещна СдСенди Макферсън. Той остана много изненадан, когато я видя, и много се ядоса, след като изслуша нейния разказ. Щеше да се разгневи още повече, ако беше

узнал за Кити Шарон, но Джийс Ък не отрони и думица за нея, защото тя не бе повярвала. Сенди, който мислеше, че това е един обикновен случай на подло изоставяне, се опита да я разубеди от пътуването до Сан Франциско, където отсядаше Нийл Бонър, когато си беше у дома. Като не успя да стори това, той я настани удобно, купи и билетите за влака и като я изпращаше на гарата, ѝ се усмихваше и мърмореше под носа си „гнусна подлост“.

С грохот и рев, денем и нощем, люшкани и клатушкани непрестанно, извисявайки се до заснежени върхове, потъвайки в слънчеви долини, заобикаляйки и прескачайки пропасти, пробивайки планини, Джийс Ък и синът д се носеха на юг. Тя не изпитваше страх от железния жребец, нито я зашеметяваше могъщата цивилизация на хората, към които принадлежеше Нийл Бонър. Сега почувствува още по-ясно странното чудо, че човек от тази божествена раса я бе държал в прегръдките си. Не я смути и шумната бъркотия на Сан Франциско с безспирното движение на параходите, бълващите дим комини на фабриките и шума на уличното движение. Вместо това веднага схвана колко жалки бяха Двадесета миля и поселището на тойатите с хижите, покрити с кожи. Тя погледна надолу към момчето, което стискаше ръката ѝ, и се удивляваше, че е син на такъв баща.

Джийс Ък плати на файтонджията петорно повече и се изкачи по каменните стъпала на централния вход на къщата на Нийл Бонър. Един японец с дръпнати очи след дълъг и безрезултатен разговор я пусна да влезе вътре и изчезна. Тя остана в хола, който в нейните наивни представи изглеждаше на гостна стая – мястото, където са наредени на показ всички съкровища на домакина, за да смайват посетителите. Стените и таванът бяха облицовани с полирано червено дърво. Подът беше по-гладък и от най-гладкия лед и тя потърси опора върху една голяма кожа, която ѝ даваше чувство на сигурност сред лъскавата повърхност. На отсрещната стена зееше огромна камина, която Джийс Ък намери за прекалено странна. Поток светлина, смекчена от цветните стъкла, пресичаше стаята, а в дъното се белееше някаква мраморна статуя.

Докато разгледа всичко това, японецът с дръпнатите очи се върна, преведе я през втора стая, която тя едва успя да зърне, и я въведе в трета. И двете стаи затъмняваха разкоша на хола. На Джийс Ък се струваше, че в тази къща има безброй такива стаи. В тях имаше толкова много простор, а таваните бяха така нависоко! За първи път, откакто навлезе в цивилизования живот на белите хора, я обхвана чувство на благоговение. Нийл, нейният Нийл живееше в този дом, дишаше неговия въздух,

спеше в него нощем. Всичко, което я заобикаляше, беше красиво и приятно за окото, но тя чувствуваше, че зад него се крие мъдрост и сила. Това беше едно реално проявление на сила, изразена чрез средствата на красотата, и именно тази сила тя почувствува непогрешимо.

После влезе жена с царствена осанка, увенчана с корона от блестящи като слънце коси. Тя се приближаваше към Джийс Ък като тиха музика над заспали води, дрехата ѝ се спущаше подобно на песен, а тялото ѝ се полюляваше ритмично. Самата Джийс Ък беше покорителка на мъжки сърца. Достатъчно беше да се изброят Оч Иш и Името, и Ха Ио, и Уи Нуч, без да се споменават Нийл Бонър, Джон Томпсън и други бели мъже, които бяха изпитали нейната власт. Но тя гледаше големите сини очи и розовата кожа на жената, която идваше срещу нея, и я оцени така, както оценяват мъжете, и почувствува, че става малка и нищожна пред това сияещо и блестящо същество.

– Вие искате да видите моя съпруг? – попита жената и Джийс Ък се изуми от чистия сребрист глас, който никога не се беше провиквал грубо към ръмжащите кучета-вълци, не бе привикнал на гърлената реч, нито пък бе загубял от бурите, мраза и дима на огъня в стана.

– Не – отвърна бавно Джийс Ък, като подбираше старателно думите си, за да покаже познанията си по английски език. – Аз искам да видя Нийл Бонър.

– Той е мой съпруг – усмихна се жената. Значи всичко е истина! Джон Томпсън не я бе лъгал в онзи мрачен февруарски ден, когато тя се изсмя гордо и тръшна вратата под носа му. Както някога бе проснала Еймъс Пентли върху коляното си и бе вдигнала нож над него, така и сега я теглеше неудържимо желание да се хвърли върху тази жена, да я повали на земята и да изтръгне живота от нейното прекрасно тяло. Мислите се носеха като вихър в главата на Джийс Ък, но тя с нищо не ги издаде и Кити Бонър не можа и да си представи колко близко се намираше в тази минута до смъртта. Джийс Ък кимна с глава, че е разбрала, тогава

Кити Бонър обясни, че всеки момент очакват завръщането на Нийл. След това седнаха в едни смешно удобни столове и Кити се опита да забавлява своята странна гостенка, а Джийс Ък и помагаше в това, колкото ѝ беше възможно.

– Вие сте срещали моя съпруг на Север? – попита Кити.

– Да. Перях му дрехи – отвърна Джийс Ък и почувствува, че английският ѝ език започва рязко да се влошава.

– А това е вашият син, нали? Аз имам дъщеря. Кити накара да повикат дъщеря ѝ и докато децата се опознаваха по техен начин, двете

жени се впуснаха в присъщ на майките разговор и пиеха чай от такива крехки чаши, че Джинс Ък се опасяваше да не би нейната чаша да се строши на парченца между пръстите ѝ. Никога по-рано не беше виждала

толкова изящни и нежни чаши. Тя мислено сравни чашите с жената, която наливаше чая, след това пред погледа ѝ неволно изплуваха тиквените кратуни и канчетата на тойатите и грубите канчета на Двадесета мила, които оприличи със себе си. По такъв начин пред Джийс Ък изникна една задача. Тя беше победена. Това беше жена, различна от нея, по-достойна да роди и отгледа децата на Нийл Бонър. Така както неговото племе превъзходеше нейното, така и жените от неговото племе превъзходеха

нея. Те покоряваха мъжете така, както мъжете им покоряваха света. Джийс Ък погледна нежната розова кожа на Кити Бонър и си представи своето загоряло от слънцето лице. След туй премести поглед от мургавата ръка към бялата – едната загрубяла от работа, покрита с мазоли от дръжката на бич; и веслото на лодката, другата непознала труд – нежна и мека като ръката на новородено. въпреки явната нежност и слабост Джинс Ък погледна в сините очи на жената и забеляза онази сила, която беше видяла в очите на Нийл Бонър и в очите на хората от неговото племе.

– Та това е Джийс Ък! – извика Нийл Бонър, когато влезе в стаята. Той изрече думите спокойно, даже твърде сърдечно; приближи до нея и стисна и двете ѝ ръце, но в погледа му, насочен в нейните очи, се четеше тревога, която тя веднага разбра.

– Здравей, Нийл – каза тя. – Изглеждаш много добре. – Отлично, отлично, Джийс Ък – отвърна сърдечно той, поглеждайки крадешком към Кити, като се стараше да разбере какво се бе случило между двете жени. Бонър познаваше твърде добре своята жена, за да очаква някакъв израз по лицето ѝ даже и да се бе случило най-лошото. – Не мога да кажа колко се радвам, че те виждам – продължи той. – Какво се е случило? Да не си открила златна мина? Кога пристигна? Аз пристигнала днес – отвърна тя с глас, който инстинктивно се пригоди към гърлените звуци. – Не съм открила златна мина, Нийл. Знаеш капитан Маркхайм, Аляска? Аз готвила в негов дом, дълго. Пари не харчила, събрала много. Аз решила заминава и види земя на бели. Много красива земя имат бели хора. Много красиво – добави тя.

Нийл се учуди на лошия английски език, който говореше Джийс Ък. Той я Сенди я бяха учили старателно и тя се бе оказала способна

ученичка. А сега говореше като всички останали индианци. По лицето ѝ беше изписано простодушие, невъзмутимо простодушие, и от него не можеше да се разбере нищо. Спокойното изражение на Кити също го смущаваше. Какво се бе случило? За какво бяха говорили? Какво бяха успели да разберат от казаните думи?

Докато Нийл се измъчваше от тези въпроси, а Джийс Ък от своята задача – Нийл никога не бе изглеждал така прекрасен и внушителен, – настъпи мълчание.

– Като си помисля само, че вие сте срещали моя съпруг в Аляска! – каза тихо Кити.

Че го е срещала! Джийс Ък не успя да се въздържи да не погледне към момчето, което му беше родила. Нийл машинално проследи погледа ѝ към прозореца, където играеха двете деца. Като че някакъв железен обръч стегна челото му. Колената му се подкосиха, а сърцето му заудря подобно на чук в гърдите му. Неговият син! Подобно нещо той не беше и сънувал.

Малката Кити Бонър, прилична на приказно създание в ефирната батиста, с розови бузки и тъмносини игриви очи, протягаше ръце, присвиваше подканящо устнички и се опитваше да целуне момчето. То, стройно и гъвкаво, обгоряло и потъмняло от слънцето, Облечено с кожени дрехи с пришити на тях вълнени пискюлчета и ресни, избелели от слънцето, устояваше хладно на нейните закачки. То държеше тялото си изправено и напрегнато, присъщо на децата от дивите племена. Чужденец в тази чужда страна, то не бе нито смутено, нито изплашено, а приличаше на диво зверче, мълчаливо и дебнешо. Черните му очи стрелкаха лицата на заобикалящите го хора спокойно, докато всичко около него е спокойно, но готово всеки миг, при най-малката опасност да се хвърли, да дращи и разкъсва в борбата за живот.

Контрастът между момчето и момичето беше огромен, но не пораждаше чувство на съжаление. От потомъка на Шпак, Спайк О'Бриен и Бонър лъхаше твърде много сила. Чертите му, с тяхната почти класическа строгост, криеха мъжеството и енергията на неговия баща, на прадядото Шпак, известен с прозвището Дебелия, който беше отвлечен от Хората на морето, а после избягал от тях в Камчатка.

Нийл Бонър потисна вълнението си, преглътна и го задуши, въпреки че лицето му се усмихваше с добродушие и радостна усмивка, с каквато се среща приятел.

– Това е твоят син, а, Джийс Ък? – попита той и като се обърна към Кити, добави: – Красиво момче? Няма да пропилее напразно времето си

на този свят.

Кити кимна с глава в знак на съгласие.

– Как се каваш? – попита тя момчето. Младото зверче я стрелна с очи и задържа погледа си върху нея, като се мъчеше да разбере защо му задават подобен въпрос.

– Нийл – отвърна бавно то, задоволено от резултата на своя поглед.

– Той индианец – намеси се Джийс Ък, като бързо намери изход от затрудненото положение. – Той говори индиански, „ний-ал“ значи „бонбон“. Кога бил бебе, той много обичал бонбони. Непрестанно говорел „ний-ал, ний-ал“. Тогава решила – нека да го наричат така. Оттогава му казват Ний-ал.

Лъжата на Джийс Ък прозвуча като благословена песен в ушите на Нийл Бонър. Ето къде било обяснението на спокойното изражение на Кити!

– А баща му? – попита Кити. – Той трябва да е бил красив човек. – Ооа, да – отвърна тя. – Неговият баща е красив, да. – Ти познаваше ли го, Нийл? – заинтересува се Кити. – Дали съм го познавал? Разбира се, и то много добре – отвърна Нийл и пред погледа му изплува мрачната обстановка на Двадесета миля и човекът, обкръжен от бялото безмълвие, останал сам със своите мисли.

Историята на Джийс Ък може да свърши дотук, но остава да се спомене как тя увенча с ореол своята жертва. Когато се завърна на Север и се засели отново в голямата дървена къща, Джон Томпсън узна, че Компанията е решила да се справя занапред и без неговата помощ. Новият агент, така също и неговите приемници получиха нареждане да отпускат на жената на име Джийс Ък стоки и храна в количества, в каквито пожелаеше тя, без да отбелязват това в книгите. В допълнение Компанията плащаше на Джийс Ък годишна пенсия от пет хиляди долара.

Когато момчето порасна, отец Шампро му даде благословията си и наскоро след това Джийс Ък започна да получава редовно писма от йезуитския колеж в Мериленд. По-късно писмата започнаха да пристигат от Италия, а още по-късно – от Франция. Накрая в Аляска се завърна един отец Нийл – много полезен за своята страна, влюбен в майка си, – който разви обширна дейност и се издигна до високо

положение в своя орден.

Джийс Ък беше още много млада, когато се завърна на Север, и мъжете не преставаха да я заглеждат и да копнеят за нея. Но тя живееше честно и за нея се говореха само добри неща. Тя прекара известно време при добрите сестри от мисията на Светия кръст, там се научи да чете и

пише и да разбира от медицина и хирургия. След това се завърна в голямата си дървена къща, събираше при себе си девойките от поселището на тойатите и им посочваше правия път в живота.

Училището в къщата, построена от Нийл Бонър, за Джийс Ък, неговата жена, не е нито протестантско, нито католическо, но мисионерите гледат на него с добро око. Неговите врати са широко отворени и уморени златотърсачи и измъчени от дългия път пътници се отбиват от реката или от замръзналата пъртина, за да си отдъхнат и да се погреят край огъня на Джийс Ък. А Кити Бонър, която живее на юг в Щатите, се радва на интереса, който нейният съпруг проявява към въпросите на образованието в Аляска, и на големите суми които изразходва за тази цел, и въпреки че често го дразни и му се надсмива за това, дълбоко в душата си тя тайно се гордее с него.

КРАЙ

Jack London
The Story of Jeeps Uck, 1902

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина, 24 май 2003

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2236>]